

Høringssvar til Bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2023/2024

1 Indledning

Tak for muligheden for at komme med høringssvar på: "udkast til ændret plantedækkebekendtgørelse", jeres j.nr 22-120-000005, link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/674509>.

2 Opsummering

Bekendtgørelsen er udmøntning af nok et års misforståede indsatser for at begrænse udledninger af kvælstof fra dyrkningsfladen til vandmiljøet. De seneste tyve års ensidig fokus på regulering af kvælstofudledninger fra dyrkningsflade til vandmiljø, har været uden virkning på netop vandmiljøet. De enorme beløb der er ofret, har medført, at andre forureninger af de kystnære farvande så åbenlyst ikke har haft Miljøministeriets fokus, men derimod bidraget til en uhyggelig grad af overvågning af landbruget.

Det er en regulering af erhvervet, hvor virkemidlerne bygger på estimer af kystvandenes tilstand, hvor usikkerheden er stor, og som ændres så ofte, at landmændene får nye krav årligt. Det er særdeles kritisabelt, at man fortsætter med en regulering, der ikke har virket de seneste 20 år.

I dag kender vi flere årsager til de manglende resultater, der foruden spildevandsudledninger også skyldes klimaændringer og manglende kendskab til de biologiske processer i dyrkningsjorden, der nu er i gang året rundt, på grund af milde vintre og større nedbørsmængder.

"Bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2023/2024" bygger på flere fejlagtige modelberegninger af kvælstofudledninger fra dyrkningsfladerne i bl.a. Sjællandske fjorde og for Bornholm, men antageligt også i bl.a. Ringkøbing Fjord. Generelt finder vi, at overløb af spildevand, bidrager med mere kvælstof, vandopløseligt fosfor og især iltforbrugende organisk stof, end der indberettes, hvorved vandmiljøet ikke forbedres.

3 Den Internationale Evaluering

I 2017 konkluderede et internationalt ekspertudvalg nedsat af regeringen, bl.a.:

- Den ensidige fokus på kvælstof er forkert, fosfor skal medtages. For at opnå en god økologisk tilstand i fjorde og kystvande skal alle relevante presfaktorer for eksempel fosfor, fiskeri, invasive arter m.v. tages i betragtning.
- Der skal i langt højere grad tages hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende i de enkelte vandområder, herunder har især typeinddeling af fjorde i ganske få typer været problematisk.
- De statistiske modeller, der ligger til grund for vandområdeplanerne, får betydelig kritik og anbefales en betydelig justering.

- De mekanistiske modeller kaldes State-of-the-art og anbefales anvendt i videst muligt omfang.
- Det anbefales at nedjustere brug af vandets klarhed (Kd) som udtryk for planter og samtidig udarbejde en bedre beskrivelse af havgræsser, så de ikke kun omfatter ålegræs.
- De høje kvælstofreduktionsmål er fastsat på et uklart grundlag og er ikke tilstrækkeligt pålideligt til, at der kan tages forvaltningsmæssige beslutninger.

Det er kritisabelt, at ministeriet ikke har taget kritikken til sig og fortsat arbejder med høje kvælstofreduktionsmål, der udmøntes i nærværende bekendtgørelse, der fortsat bygger på et uklart og i flere tilfælde fejlagtigt grundlag.

Vi må tolke det som om, at man ikke forstår de biologiske processer i de dyrkede jorde. Tyve års mislykket regulering, hvor der er brugt milliarder af kroner på tiltag som undergødsning, braklægnings, målrettede efterafgrøder og et utal af kravstramninger, har øget kvælstofudledningen til vandmiljøet i foråret. Lad os få den faglige indsigt i de biologiske processer tilbage. Alt tyder på, at man bør respektere landmændenes indsigt på dette område.

Men hvad har virket: I perioden 1987-2004 var der krav om mindst 65 pct. grønne marker om vinteren. Arealer med vinterraps og vintersæd blev suppleret med efterafgrøder. **Det virkede.** Landmanden såede efterafgrøder hvor der var behov for det og han kunne lave et godt sædskifte, blot kravet om de grønne marker blev overholdt.

Det står i stærk kontrast til de seneste 19 års regulering, hvor nye krav til efterafgrøder har betydet, at der i dag er over 600.000 ha, der i modsætning til intentionerne, har flyttet udledningen af kvælstof til det tidlige forår. (NOVANA, tal fra 2016-2021). Det er rigtig skidt, for selv om vi har det store vandskifte i vores fjerde, hvor 80 procent kommer udefra, er de sene forårstilførsler af kvælstof uønsket. For i den periode, i det tidlige forår, hvor vi har kvælstofbegrænsning, vokser algerne.

I øjeblikket foregår under Finansministeriets ledelse en ny "*Second Opinion*" omkring Danmarks opfyldelse af kravene i Vandrammedirektivet.

Inden den nye evaluering foreligger, vil vi gerne foreslå, at vi tager 3 år med nedenstående forslag da det kun kan blive bedre. Dette til trods for, at en chef i Miljøstyrelsen til et dialogmøde påstod, at forslaget ikke kan komme på tale:

Landmanden bestemmer, hvad denne skal dyrke. Dog på den måde, at jordene skal være bevoksede hele året, medmindre der er rækkeafgrøder som roer eller kartofler. Ellers skal markerne som hovedregel være bevoksede.

4 Konkrete kommentarer til bekendtgørelsen

§ 7.

Udover, at de i Bekendtgørelsen nævnte indsatser vil tilføre mere kvælstof til kystvandene i forårsmånederne, er de anførte krav uansvarlige.

August er høstmåned for mange afgrøder, men også en af de mest nedbørsrige. Det medfører hvert år stress i de områder af landet, når høsten senere end den 21. august, hvor de særlige efterafgrøder nævnt i § 7 stk. 2 skal være etableret.

§ 9.

Dokumentationen for reduktionen i virksomhedens kvælstofkvote er svag og usikker og i en naturvidenskabelig sammenhæng, ville man næppe bestå en kandidateksamen, hvor statistik indgår i den faglige bedømmelse, såfremt man anførte kvælstofmængderne med 1 decimal.

§ 14. Stk. 3

Vi anbefaler, at vårbrandbæger og skræpper tilføjes de arter, som må bekæmpes selektivt i brakmarker. Førstnævnte, fordi der hvert år forekommer tilfælde af forgiftning af kreaturer og heste, der er letal.

§ 18

Dokumentationen for reduktionen i virksomhedens kvælstofkvote er svag og usikker og i en naturvidenskabelig sammenhæng, ville man næppe bestå en kandidateksamen, hvor statistik indgår i den faglige bedømmelse, såfremt man anførte kvælstofmængderne med 1 decimal.

Bilag 2. Krav om husdyrefterafgrøder i planperioden 2023/2024 for de enkelte oplande

Husdyrefterafgrødekravet i pct. af efterafgrødegrundarealet bør genberegnes.

Bilag 3: Reduktion af kvælstofkvoten og opsparede efterafgrøder på dagsbasis ved sen etablering af efterafgrøder

Den foreliggende dokumentation til en så systematisk og høj reduktion foreligger ganske enkelt ikke.

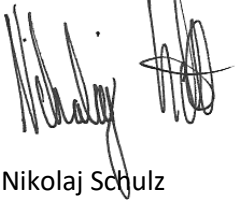
5 Opstillingen over indsatser og gødningsregulering

1990	2015	Handelsgødningskvælstof reduceret fra ca. 400.000 ton til 210.00 ton
2015	2022	Handelsgødningskvælstof i gennemsnit 210.000 ton. Udbytter øget. Markbalance
1990	2020	Kvælstofoverskud reduceret med 44%. Meget høj udnyttelsesgrad.

N virkemidler

1987	2004	Krav om mindst 65 % grønne marker om vinteren
1998	2016	Fastsatte N-gødningsnormer der var op til 22 % under det økonomiske optimum, reducerede udbytter og afgrødekvalitet (lavt proteinindhold i korn)
1998	2020	Krav om minimum 6 % efterafgrøder på specifikke arealer
2004	2004	Krav om grønne marker om vinteren fjernet
2006	2022	Efterafgrøder øget fra 138.000 ha til > 600.000 ha
2011	2020	Vintergrønne marker kan ikke længere erstatte efterafgrøder
N i rodzonen		
1990	2015	Faldet årligt med 0,27 mg og 0,58 mg N/l/år på hhv. ler- og sandjord
2015	2022	For kort tidsinterval til opgørelse

Med venlig hilsen og på vegne af Bæredygtigt Landbrug

Nikolaj Schulz
Chefjurist